Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Навчально-науковий інститут соціології та медіакомунікацій

Кафедра «Каразінська школа соціальної роботи»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій
Олена Мурадян
«26» серпня 2026 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Соціальний захист і соціальна робота з постраждалими внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 23 Соціальна робота
спеціальність 231 – Соціальна робота
освітня програма «Соціальна робота»
вид дисципліни за вибором
навчально-науковий інститут соціології та медіакомунікацій

2026/2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою Навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

«26» серпня 2026 року, протокол № 6

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Сичова Вікторія Вікторівна, доктор наук з державного управління, професор, професор ЗВО кафедри «Каразінська школа соціальної роботи» Навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри «Каразінська школа соціальної роботи»

Протокол від «26» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри «Каразінська школа соціальної роботи»

Ірина ЄВДОКИМОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Соціальна робота»

Гарант освітньо-професійної програми «Соціальна робота»

Юлія СОРОКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

Протокол від «26» серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

Юлія СОРОКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Соціальний захист і соціальна робота з постраждалими внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів

спеціальності 231 Соціальна робота,

освітньо-професійної програми «Соціальна робота»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування знань про соціальні проблеми, викликані війною, основні підходи та стратегії соціальної роботи в умовах екстремальних ситуацій, викликаних війною; набуття студентами необхідних компетентностей до практичної діяльності у сфері соціального захисту, соціальної роботи у післявоєнний період.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти мають ***знати***:

- концептуально-правові підходи до соціального виміру війни, соціальної безпеки, підходи та стратегії соціальної роботи в умовах війни, екстремальних ситуаціях з різними категоріями постраждалих від війни;
- підходи, принципи, сучасні методи й технології соціальної роботи з внутрішньо-переміщеними особами, біженцями, учасниками бойових дій, постраждалими від торгівлі людьми;
- соціальні та гуманітарні проблеми в Україні внаслідок російсько-української війни та напрями їх вирішення;
- міжнародний досвід соціального захисту, соціальної роботи з постраждалими від війни, військово-службовцями та членами їх сімей;
- нормативно-правове забезпечення соціального захисту та соціальної роботи постраждалих від війни, військових конфліктів (під час евакуації, в умовах окупації, з постраждалими від війни, з учасниками бойових дій, у Збройних силах України.

Після опанування матеріалу дисципліни студенти мають ***уміти***:

- дотримуватися етичних принципів і стандартів соціальної роботи
- здійснювати діагностику й аналітику життєвих обставин; визначати та класифікувати соціальні проблеми постраждалих від війни та військових конфліктів
- визначати необхідний перелік пільг і компенсацій для підтримки постраждалих від війни;
- розробляти й реалізовувати соціальні проєкти;
- здійснювати посередницьку й консультаційну діяльність;
- розраховувати й впроваджувати соціальні послуги, оцінювати їхню якість;
- проводити соціологічні й психологічні дослідження в соціальній сфері;
- визначати тенденції реформування установ-надавачів соціальних послуг.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	

8-й	8-й
Лекції	
12 год. (дистанційно на платформі meet)	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
10 год. (дистанційно на платформі meet)	4 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
98 год. (на платформі moodle)	110 год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. **Вивчення дисципліни передбачає формування наступних компетентностей**:

Фахові компетентності

ФК 2 Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів

ФК 12 Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту

ФК 20 Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах

1.6. Заплановані результати навчання

Очікувані результати навчання: відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки задля розвитку соціальної та правової держави, прогресивного суспільства; розвиток соціальної, громадянської, управлінської, гендерної компетентностей.

Програмні результати навчання:

ПРН 10 Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах

ПРН 15 Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки

ПРН 17 Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Концептуально-правові підходи до соціального виміру війни, соціальної роботи в умовах війни

Тема 1. **Надзвичайні ситуації соціального характеру. Вплив війни на людину, родину, громаду. Категорії постраждалих від війни.**

Поняття надзвичайної ситуації. Класифікація екстремальних ситуацій в сучасній психології екстремальності. Кризи двох типів: 1) вплив на звичний життєвій устрій; 2) вплив на всі життєві замисли людини: особистісні, ціннісні, смислові тощо. Теоретичні основи особливостей поведінки людини в екстремальній ситуації.

Порушення права на життя: свавільні вбивства та насильницькі зникнення, порушення права на власність, масова руйнація цивільної інфраструктури, катування та жорстоке поводження: гендерне, сексуальне насильства, пов'язані з війною, порушення права на свободу й безпеку, викрадення та свавільні затримання, утримання осіб під вартою без зв'язку із зовнішнім світом.

Вплив війни на публічне здоров'я, на психічне здоров'я людини, родини, громади. Ментальне виснаження в умовах війни.

Категорії постраждалих від війни: біженці (критерії визначення); особи (або члени сім'ї), яких було поранено в результаті бойових дій; особи, член/члени сім'ї яких загинули у результаті бойових дій; особи, житло яких було зруйноване чи пошкоджене; особи пенсійного віку/ з інвалідністю (1-3 група); особи, які потребують коштів на евакуацію з небезпечної зони; особи, які є безробітними або втратили дохід; особи з неповнолітніми дітьми, зокрема багатодітні жінки; біженці, внутрішньо переміщені особи (ВПО). Діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів: отримали поранення, контузії, каліцтво, зазнали фізичного, сексуального, психологічного насильства, були викрадені або незаконно вивезені за межі України, залучалися до участі у військових формуваннях або незаконно утримувалися, у тому числі в полоні.

Тема 2. **Вимір безпеки та підходи до соціальної роботи в умовах війни. Підхід резилієнс.**

Правила поведінки у надзвичайних ситуаціях (воєнний стан). Правила поведінки під час оголошення повітряної тривоги. Правила поведінки під час захоплення в полон. Правила поведінки з вибухонебезпечними предметами. Правила евакуації на випадок пожежі. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги. Безпека учасників освітнього процесу

Характеристика ознак психологічної кризи за Б.Колодзіним, за Ф. Пьюселіком. Панічні розлади як наслідок впливу екстремальної ситуації. Травматичні кризи. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) та його психологічні та соціальні наслідки. Основні підходи та стратегії роботи в надзвичайних ситуаціях. Психічне здоров'я та соціально-психологічна підтримка в надзвичайних ситуаціях

Поняття «резилієнс» та історія його розвитку. Підходи до вивчення резилієнс. Рівні резилієнс та підходи до вимірювання.

Тема 3. **Міжнародний досвід соціального обслуговування біженців, учасників бойових дій, осіб із досвідом полону і тортур**

Мігранти, біженці, внутрішньо переміщені особи. Визначення статусу біженця. Три види критеріїв визначення біженців. Десять хвиль біженства у XX-XXI ст.

Основні принципи захисту прав біженців. Законодавство про біженців і права людини: Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р.; додатковий протокол до Женевської Конвенції від 12.08.1949 р. (якщо особа є об'єктом переслідування у зв'язку зі збройними конфліктами); Конвенція ООН про статус біженців (1951 р.). Протокол щодо

статусу біженця; Конвенція МОП про рівноправність громадян країни й іноземців і осіб без громадянства в галузі соціального забезпечення (1962 р.); Пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966 р.). Конвенція з прав дитини (1989 р.).

Виконавчий комітет Управління Верховного комісара у справах біженців Організації Об'єднаних Націй. Угоди і декларації про притулок. Термін «право притулку». Розселення біженців. Українські біженці в Європі: програми, соціальна підтримка.

Особливості соціальної та психологічної реабілітації учасників бойових дій.

Міжнародні стандарти соціально-психологічної реабілітації людей із досвідом полону і тортур

Тема 4. **Становлення та розвиток соціального захисту, соціальної роботи з постраждалими від війн у XX-XXI ст. в Україні**

Загально-державні, регіональні структури та громадські організації допомоги інвалідам війни, опіки над дітьми, постраждалими від війн к. XX - XXI ст.

Біженці на пострадянському просторі. Проблема «гарячих точок». Патерналістська парадигма радянського соціального забезпечення: планове задоволенням потреб постраждалих від війн і військових конфліктів (породження утриманства, залежності від допомоги соціальних працівників/волонтерів).

Нормативно-правове забезпечення біженців в Україні. Термін «біженець» в українському законодавстві. Постанова КМУ «Про порядок надання та користування житловими приміщеннями з фондів житла для тимчасового проживання» (2004 р.). Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» (2011 р.).

Розділ 2. Соціальний захист і соціальна робота з постраждалими внаслідок російсько-української війни

Тема 5. **Наслідки російсько-української війни: соціальні та гуманітарні проблеми в Україні**

Руйнування і пошкодження цивільної інфраструктури та житлових будинків, закладів медичної сфери. Обмеження рівня надання соціальних послуг. Забезпечення продуктами харчування в містах, де здійснюються бойові дії.

Біженство як гуманітарна проблема. Евакуація, еміграція жінок і дітей із районів ведення бойових дій та окупації. Горизонтальна гендерна сегрегація зайнятості в соціальній сфері як соціальна проблема в умовах широкомасштабної російської агресії Росії.

Унеможливлення відтворення і вдосконалення людського капіталу, погіршення громадського здоров'я. Матеріальні потреби (у їжі, одязі, засобах гігієни, грошах). Соціальні проблеми: втрата улюбленої роботи; відчуття, що ти не потрібний світові, та переконання, що «людині не судилося знайти нормальну роботу та сім'ю»; пошук роботи. Психологічні проблеми: розпач, страх за майбутнє дітей; депресивні стани; конфлікти у сім'ї; глибока образа на представників влади різних країн; важке переживання розлуки із членами родини, що перебувають у зоні воєнних дій; настороженість та підозрілість до працівників органів влади, громадських об'єднань.

Окупація, гуманітарні кризи та катастрофи в окупованих територіях: відсутність медичної, гуманітарної допомоги; загрози вбивства цивільного населення, вчинення сексуального насильства та торгівлі людьми. Рівні вирішення соціальних проблем внутрішньо переміщених осіб із окупованих територій України

Бездомність. Соціальний захист бездомних громадян.

Тема 6. **Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами**

Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" (2014 р.); Розпорядження Кабінету Міністрів України «Питання соціального забезпечення

громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції» (11 червня 2014 р.); Комплексна державна програма щодо підтримки, соціальної адаптації та реінтеграції громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України (2015 р.). Стратегія інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020. Стратегія інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року.

Проблеми внутрішньо переміщених осіб. Правові засади соціальної роботи з ВПО Суб'єкти надання соціальних послуг ВПО. Теоретичні основи ведення випадку з ВПО. Етичні засади соціальної роботи з ВПО. Виявлення сімей/дітей з ознакою вразливості – ВПО та оцінка потреб ВПО в СЖО для прийняття рішення про ведення випадку. Ведення випадку як метод соціальної роботи з ВПО в СЖО. Загальні та специфічні програми для застосування в роботі з ВПО.

Потреби переміщених осіб в Україні. Специфічні потреби (репатріація та реінтеграція; інтеграція; права людини; орієнтація в нормативному полі). Ключові інтервенції у соціальній роботі з переміщеними особами: короткострокові (кризове втручання; аутріч робота; орієнтована на завдання модель соціальної роботи); довгострокові стратегії втручання (концепція «людина в оточенні»); «мобільні інтервенції».

Перенаправлення та його основні етапи. Етичні та методологічні аспекти перенаправлення клієнтів фахівця з соціальної роботи: особливості співпраці з різними урядовими та неурядовими організаціями, скерування до медичних закладів, до юридичних установ, до психологів та\або психіатричних закладів.

Поштовх ВПО до активних дій: пошуку роботи, доступного житла, соціального та культурного розвитку, участі в житті громади тощо.

Тема 7. **Соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів**

Діти-переселенці. Криза соціального захисту дітей в умовах війни. Українсько-Польська Декларація про соціальний захист дітей, що постраждали від воєнних дій та збройних конфліктів. Інформаційний портал «Діти війни» – платформа для розшуку дітей.

Травматичні та стресові чинники впливу на дитину, порушення процесів формування і становлення особистості: когнітивні процеси, особливості поведінки, міжособистісні відносини, самооцінку і, в цілому, на світогляд.

Надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (1) отримали поранення, контузію, каліцтво; 2) зазнали фізичного, сексуального насильства; 3) були викрадені або незаконно вивезені за межі України; 4) залучалися до участі у діях воєнізованих чи збройних формувань; 5) незаконно утримувалися, у тому числі в полоні; 6) зазнали психологічного насильства).

Концепції та технології соціально-педагогічної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів, що стали свідками збройного конфлікту.

Заклади інституційного догляду та виховання дітей (навчальні заклади інтернатного типу, дитячі будинки-інтернати, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, центри реабілітації дітей з інвалідністю тощо). Евакуація дітей із вразливих категорій. Надання соціальних послуг із забезпеченням проживання. Особливості надання послуг випускникам інтернатних закладів; особам, які постраждали внаслідок війни.

Соціальний захист дітей-сиріт, безпритульних дітей.

Тема 8. **Соціальний захист військовослужбовців та їхніх сімей. Інтеграція та соціалізація ветеранів війни; реабілітація осіб з інвалідністю внаслідок війни**

Соціальний захист учасників бойових дій. Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Пільги, забезпечення засобами реабілітації учасників АТО. Реабілітаційна та реінтеграційна робота з військовослужбовцями, учасниками бойових дій. Інтеграція та соціалізація ветеранів АТО/ООС: проблеми, практика та досвід надання допомоги. Забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням.

Функції та завдання військово-соціальної роботи.

Система переходу від військової кар'єри до цивільного життя. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей». Організація соціальної та професійної адаптації

Тема 9. **Права та соціальний захист осіб, які проживають на тимчасово окупованих територіях.**

Правовий режим окупованої території. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання правового режиму на тимчасово окупованій території України»

Гендерно зумовлене насильство. Сексуальне насильство під час конфлікту (СНПК): сутність, види, ознаки. Нормативно-правова база протидії сексуальному насильству: міжнародні конвенції, міжнародний протокол із документування та розслідування сексуального насильства в конфлікті для збору доказів, розслідування злочинів та сприяння посиленню судових переслідувань (червень 2014 р.). Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року. Закон України "Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій"(2024). Формування системи протидії сексуальному насильству під час російсько-української війни. СНПК як напрямок гендерної політики в Україні. Функції органів поліції, прокуратури та правосуддя у запобіганні СНПК та реагуванні на нього.

Соціальна робота з постраждалими від гендерно зумовленого, сексуального насильства в умовах війни, домашнього насильства

Взаємодія органів державного управління та міжнародних організацій у забезпеченні соціального захисту громадян, які проживають на тимчасово-окупованих територіях.

Тема 10. **Напрями подолання наслідків російсько-української війни в сфері соціального захисту; реформування системи соціального захисту в Україні**

Формування стратегії повоєнного відновлення. Збереження здобутків у сфері розвитку. Реформування системи соціального захисту. Реабілітаційні напрями соціальної і гуманітарної підтримки. Менеджмент у галузі гуманітарного реагування. Державна політика стосовно тимчасово переміщених осіб/біженців. Підтримка внутрішньо переміщених осіб. Механізми та регуляторні інструменти відбудови ринку праці.

Громадське здоров'я. Вплив війни на систему громадського здоров'я в Україні. Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їх сімей. Реформа системи підтримки ветеранів, соціального захисту дітей, система переходу від військової кар'єри до цивільного життя

Зміна підходів до соціального захисту у повоєнній Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	лаб.	інд.	с. р.		л	сем	лаб.	інд.	с. р.
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*
Розділ 1. Концептуально-правові підходи до соціального виміру війни, соціальної роботи в умовах війни												
Тема 1. Надзвичайні ситуації соціального характеру. Категорії постраждалих від війни.	**10**	2	2			8	**8**		0,5			8
Тема 2. Вимір безпеки та підходи до соціальної роботи в умовах війни. Підхід резилієнс у соціальній роботі	**14**					12	**12,5**	2				12
Тема 3. Міжнародний досвід соціального обслуговування біженців, учасників бойових дій, осіб із досвідом полону і тортур.	**12**	2	2			10	**11**		0,5			10
Тема 4. Становлення та розвиток соціального захисту, соціальної роботи з постраждалими від війн XX-XXI ст. в Україні	**12**					10	**11,5**					10
Разом за розділом 1	**48**	**4**	**4**			**40**	**43**	**2**	**1**			**40**
Розділ 2. Соціальний захист і соціальна робота з постраждалими внаслідок російсько-української війни												
Тема 5. Соціальні та гуманітарні проблеми в Україні, викликані російсько-українською війною.	**9**	2	2			9	**10**	1	1			10
Тема 6. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами.	**11**					9	**11**					10
Тема 7. Соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів	**10**					8	**11**					10
Тема 8. Соціальний захист учасників бойових дій та їхніх сімей. Реінтеграція військовослужбовців, ветеранів війни, осіб з інвалідністю внаслідок війни	**20**	4	2			14	**19**	2	1			16
Тема 9. Права та соціальний захист осіб, які проживають	**16**	2	2			12	**16**	1	1			14

на тимчасово окупованих територіях. Соціальна робота з постраждалими від сексуального насильства під час конфлікту (СНПК)												
Тема 10. Напрями подолання наслідків російсько-української війни в сфері соціального захисту; реформування системи соціального захисту в Україні	**6**					6	**10**					10
Разом за розділом 2	**72**	**8**	**6**			**58**	**77**	**4**	**3**			**70**
Усього годин	**120**	**12**	**10**			**98**	**120**	**6**	**4**			**110**

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д	з
Розділ 1. Концептуально-правові підходи до соціального виміру війни, соціальної роботи в умовах війни			
1	*Тема 1-2.* Категорії постраждалих від війни. Підходи до соціальної роботи в умовах війни. Підхід резилієнс	2	0,5
2	*Тема 3-4.* Міжнародний та український досвід соціального обслуговування біженців, учасників бойових дій.	2	0,5
	За розділом 1	**4**	**1**
Розділ 2. Соціальний захист і соціальна робота з постраждалими внаслідок російсько-української війни			
3	*Тема 5-7.* Соціальний захист та соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами. Соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок війни	2	1
4	*Тема 8.* Соціальний захист військовослужбовців та їхніх сімей. Інтеграція та соціалізація ветеранів війни; реабілітація осіб з інвалідністю внаслідок війни.	2	1
5	*Тема 9.* Права та соціальний захист осіб, які проживають на тимчасово окупованих територіях.	2	1
	За розділом 2	**6**	**3**
	Разом	**10**	**4**

За умов припинення режиму воєнного стану передбачається проведення виїзних семінарських занять в органи влади (управління соціального захисту), громадських організацій

5. Завдання для самостійної робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		д	з
1	Підготовка до семінарських занять, завдань для самостійної роботи *Тема 1-2. Категорії постраждалих від війни. Підходи до соціальної роботи в умовах війни. Підхід резилієнс у соціальній роботі* 1. Знайти та охарактеризувати емпіричні дані про зв'язок російсько-української війни з підвищенням захворюваності громадян України.		

	2. Проаналізуйте Женевську конвенцію 1949 р. Доведіть, що дії РФ у російсько-українській війні є геноцидом українського народу *Тема 3-4. Міжнародний та український досвід соціального обслуговування біженців, учасників бойових дій, осіб із досвідом полону і тортур*. 1. Охарактеризуйте підходи до соціальної роботи у Вашій територіальній громаді/громаді, де Ви проживаєте в умовах війни. 2. Зробіть вимірювання резилієнс Вашої територіальної громади/ громади, де Ви проживаєте *Тема 5-7. Соціальний захист та соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами. Соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок війни* 1. Охарактеризуйте напрями та методи соціальної роботи з ветеранами Другої світової війни в Україні 2. Охарактеризуйте напрями та методи соціальної роботи з ветеранами Афганської війни. 3. Охарактеризуйте види вимушених переселенців, які постраждали від війни у ХХ ст. в Україні та методи впливу на них з боку держави 4. Якщо Ви маєте статус біженця, охарактеризуйте соціальну роботу з біженцями в тій країні, місті, де Ви тимчасово проживаєте. 5. Есе «Моє ставлення до людей із досвідом полону і тортур» *Тема 8. Соціальний захист військовослужбовців та їхніх сімей. Інтеграція та соціалізація ветеранів війни; реабілітація осіб з інвалідністю внаслідок війни.* 1. Пояснити, у чому сутність синдрому жертви у внутрішньо переміщених осіб? Які методи соціальної роботи слід застосувати у такому випадку? 2. Перелічити суб'єктів надання соціальних послуг ВПО. Моделі соціальної роботи з ВПО. 3. Пояснити, у чому сутність кризи соціального захисту дітей в умовах війни? *Тема 9. Права та соціальний захист осіб, які проживають на тимчасово окупованих територіях* *Ситуаційне завдання 2:* Міжнародний досвід адаптації ветеранів бойових дій доводить, що після 5 років у тих, хто став інвалідом, отримав контузію, поранення, після 10 років у інших категорій ветеранів, виникає незадоволення своїми досягненнями в мирному житті, аж до суїцидальних настроїв. Російсько-українська війна триває з квітня 2014 р. *Пояснити, якими нормативно-правовими актами, які види соціальних послуг передбачені для учасників бойових дій для успішної інтеграції в мирне життя, попередження суїцидальних настроїв? Хто має проводити соціальну роботу з учасниками бойових дій та членами їх сімей?* *Тема 10. Напрями подолання наслідків російсько-української війни в сфері соціального захисту; реформування системи соціального захисту в Україні* 1. Написати есе на тему «Соціальна робота в повоєнній Україні»		
	Разом	**98**	**110**

6. Методи навчання

Активні (інтерактивні) методи навчання, а саме: проблемні лекції, лекції-дискусії, робота в малих групах із застосуванням ситуаційного методу; семінарські заняття (дискусії, наукові конференції, прес-конференції, у формі дидактичних, ділових і рольових ігор тощо).

7. Методи контролю

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю. Кожна окрема тема курсу передбачає використання різних видів роботи студентів: самостійну роботу, виступи на семінарських заняттях, участь у дискусіях, написання письмових контрольних робіт.

Усні форми оцінювання знань: усні опитування, доповіді, дискусії, робота у малих групах.

Письмові форми оцінювання знань:

Поточна контрольна робота, *передбачена навчальним планом у вигляді тестів* (30 балів): за 2-ма розділами по 15 балів за кожний розділ (проводиться **на платформі moodle).** За кожне питання оцінка складає 0,5-1 бали.

Оцінюється також активна робота на лекціях.

Протягом семестру студент може набрати 60 балів

Мінімальна кількість балів протягом семестру має складати не менше 25 балів

Підсумковий: Письмовий залік (40 балів)

8. Схема нарахування балів

<table>
<tr><td colspan="7">Поточний контроль, самостійна робота, усні повідомлення</td><td rowspan="2">Залік</td><td rowspan="2">Сума</td></tr>
<tr><td colspan="2">Розділ 1</td><td colspan="3">Розділ 2</td><td>Контр. робота, передбач. навч. планом</td><td>Індивідуальне завдання</td><td>Разом</td></tr>
<tr><td>Т1-2</td><td>Т3-4</td><td>Т5-7</td><td>Т8</td><td>Т9-Т10</td><td>1</td><td rowspan="3">–</td><td rowspan="3">60</td><td rowspan="3">40</td><td rowspan="3">100</td></tr>
<tr><td>завд.с.р</td><td>завд.с.р</td><td>завд.с.р</td><td>завд.с.р</td><td>завд.с.р</td><td></td></tr>
<tr><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>8</td><td>7</td><td>30</td></tr>
</table>

Т1, Т2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 25 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Мінімальна кількість балів, з якими студент **допускається до заліку – 25 балів**

Залік проходитиме у письмовій формі (в аудиторії або дистанційно (on-line на платформі Zoom).

Залікове завдання складається з трьох питань: двох теоретичних (по 10 балів), однієї практичної задачі (20 балів).

Мінімальна кількість балів, необхідна для одержання заліку – 50 балів.

Критерії оцінювання.

Робота на семінарах:

На семінарських заняттях студентам пропонується активність у формі: 1) обговорення питань, винесених на семінарські заняття, відповіді на поставлені викладачем запитання; 2) коротких доповідей або повідомлень на окреслену викладачем тематику.

Очікується, що на семінарських заняттях студенти демонструватимуть вміння самостійно мислити й формулювати не просто оригінальні, а, що набагато важливіше,

логічні й обґрунтовані судження й висновки, які базуються не тільки на власних припущеннях, а будуються, виходячи з пройденого матеріалу та напрацювань і здобутків визнаних фахівців у даній галузі, включаючи полеміку з ними з демонстрацією вміння вести дискусію.

3 бали – послідовний, логічний, обґрунтований виклад матеріалу; вміння вільно формулювати аргументовані висновки та самостійно застосовувати знання в конкретних ситуаціях.

2 бали – спрощений і неповний виклад матеріалу; вміння систематизувати й узагальнювати інформацію, але неспроможність її аналізувати й формулювати аргументовані висновки.

1 бал – спрощений і неповний виклад матеріалу з допущенням помилок; невміння систематизувати й узагальнювати інформацію.

Контрольні роботи, передбачені навчальним планом.

Виконання завдань контрольних робот оцінюється за 10-, 15-бальною шкалою. За кожне питання максимальна оцінка складає 0,5-1 бал. Робота містить 15-20 тестових питань. За кожну вірну відповідь на тестові завдання студент отримує 0,5-1 бали. Максимальна оцінка за контрольну роботу складає 30 балів.

Залікова робота. Виконання завдань залікової роботи оцінюється за 40-бальною шкалою, виходячи з таких критеріїв:

35-40 балів – знання програмного матеріалу мають системний характер; повний, правильний, послідовний, логічний виклад матеріалу з відсутністю помилок; здатність до систематизації, узагальнення та аналізу інформації, до вільного формулювання аргументованих висновків; вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

31-34 бали – знання й розуміння програмного матеріалу в повному обсязі; повний, послідовний, логічний, аргументований виклад матеріалу; здатність до систематизації, узагальнення та аналізу інформації, до вільного формулювання аргументованих висновків; допущені незначні помилки не вплинули в цілому на загальне вирішення завдань.

21-30 балів – знання й розуміння тільки основного програмного матеріалу; спрощений і неповний виклад матеріалу, коли завдання в основному виконані, але студент не володіє глибоко матеріалом, його знання мають розрізнений характер; здатність до систематизації й узагальнення інформації, але неспроможність її аналізувати й формулювати аргументовані висновки; допущені окремі помилки, що вплинули на загальне вирішення завдань.

11-20 балів – знання й розуміння основного програмного матеріалу мають поверховий характер; спрощений і непослідовний виклад матеріалу; здатність до систематизації й узагальнення інформації, але неспроможність самостійно робити висновки; допущені суттєві помилки, що вплинули на загальне вирішення завдань.

0-9 балів – знання й розуміння основного програмного матеріалу мають неповний характер; спрощений і неповний виклад матеріалу з допущенням суттєвих помилок; нездатність до систематизації й узагальнення інформації; допущені суттєві помилки, що значною мірою вплинули на загальне вирішення завдань.

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, контрольних робіт, заліку.

2. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих практичних, дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Зарахування неформальної освіти та додаткових активностей

1. Зарахування сертифікованих курсів

- Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за успішне проходження дистанційних курсів або тренінгів на провідних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо), які тематично пов’язані зі змістом дисципліни.
- Умови зарахування:
- Студент має надати викладачеві офіційний документ (сертифікат або свідоцтво), що підтверджує успішне завершення курсу.
- Курс має бути погоджений з викладачем. Рекомендується обговорити вибір курсу заздалегідь.
- За успішне проходження одного курсу може бути зараховано до 5 балів додаткової поточної успішності.

2. Зарахування активної участі в наукових заходах

- Додаткові бали можуть бути нараховані за активну участь у наукових конференціях, семінарах, публікацію тез досліджень.
- Умови зарахування:
- Студент має надати підтверджуючі документи (сертифікати учасника конференції, копії наукових публікацій, витяги з протоколів тощо).

Кількість балів:

- Участь з доповіддю на науково-практичній конференції: до 5 балів.
- Публікація тез конференції: до 5 балів.

Кожне звернення розглядається індивідуально. Рішення про зарахування додаткових балів приймається згідно з нормативно-правовими документами, що діють у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

Незалежно від кількості додаткових активностей, максимальна кількість балів поточної успішності не може перевищувати 60 балів.

У кінці семестру сумуються всі отримані студентом бали. Вказані вище види і форми засвоєння навчального курсу дають можливість набрати 60 балів та 40 балів за залікову роботу. Отже, максимальна кількість балів – 100.

У разі, коли сума балів (семестрових і підсумкового контролю) менше, ніж 50 балів, студенти отримують незадовільну оцінку за результатами заліку.
Оцінювання знань студентів при підсумковому контролі здійснюється, відповідно до наведеної шкали:

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90-100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	незараховано

10. Література
Основна література

1. Григоренко І.О., Савельєва Н. М. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами в сучасних умовах: навч. посіб. [для студ. і магістр. спец-тей «Соц. робота» і «Соц. педагогіка»]. Полтава : ПНПУ, 2017. 100 с.
2. Горбунова В. В., Карачевський А. Б., Климчук В. О., Нетлюх Г. С., Романчук О. І. Соціально-психологічна підтримка адаптації ветеранів АТО: посібник для ведучих груп. Львів : Інститут психічного здоров'я Українського католицького університету, 2016. 96 с.
3. Зацарний В. В., Зацарна О. В., Землянська О. В., Праховнік Н. А. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Київ, НТУУ «КПІ», 2016. 230 с.
4. Кобзін Д., Левкіна Г., Луньова О., Черноусов А., Щербань С. Методичний посібник з оцінювання потреб ВПО у громадах: Харків, Харківський інститут соціальних досліджень (ХІСД). 2020. 246 с
5. Кокун О. М., Мельничук Т. І. Резилієнс-довідник: практ. посіб. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2023. 25 с.
6. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи: навч. посіб. Том 3. Київ, 2018. 236 с
7. Особливості захисту дітей в умовах збройного конфлікту на сході України: вразливість дітей, які є внутрішньо переміщеними особами. Київ, 2016. 77 с
8. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : навч.-метод. посіб. / [Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А. Максименко, С. Богданов, О. Бойко ; за заг. ред. Н. Гусак] ; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». Київ : НаУКМА, 2017. 92 с.
9. Посібник для тренера «Люди з досвідом війни. Гідність. Взаємодія» /у межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я, за підтримки Всесвітньої організації охорони здоров'я; Автор. кол.: Акименко Ю.Ф., Кириленко М.І., Лахтадир А.М., Одиниця В.В. Київ, 2023. 72 с. URL : https://howareu.com/static-objects/howareu/media/PDF/training-manual.pdf
10. Реінтеграція ветеранів з інвалідністю. Метод. посіб. /укладачі: Соцька А., Олійник В., Гусак Н., Демко С., Головко Н., Чернобровкіна В., Акименко Ю., Мельник Д., Сіренко Т., Лоюк І., Лялька Т.; координаторки: О.Іванова, Т.Лялька. Київ, 2022 р. 78 с. URL : https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e5b54f2c-8d95-4013-b462-b56df9c5f7e7/content
11. Робота з постраждалими від сексуального насильства в умовах збройного конфлікту: посіб. для фахівців із психологічної допомоги та екстреного реагування в

Україні / Проєкт Ради Європи «Боротьба з насильством стосовно жінок в Україні» (COVAW) 2021-2022 роки; Національна соціальна сервісна служба України. Київ, 132 с. URL : https://rm.coe.int/ukr-2022-sexual-violence-manual-web-ua/1680a97133

12. Священук А. Л. Проблеми прав біженців та виклики сучасності: навч. посіб. Харків 2018. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/phd_2_copy.pdfhttps://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/phd_2_copy.pdf

13. Соціальна робота: словник основних термінів /уклад. О. М. Плахова, І. А. Євдокимова, В. В. Сичова, С. В. Садрицька та ін. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. С. 82

14. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А.В. Аносова, О.В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. Київ : Обнова Компані, 2017. 352 с.

15. Трубавіна І.М., Куратченко І.Є. Методичні рекомендації «Сприяння соціальній роботі в умовах гуманітарної кризи» Харків-Бердянськ: ХНПУ, 2017. 28 с.

16. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП "Вид. дім "Персонал", 2017. 160 с

Допоміжна література

1. Абрамов Є.В. Адаптація військовослужбовців, звільнених в запас як інструмент забезпечення їх конкурентоспроможності на ринку праці. *Економіка і організація управління.* 2016. №2 (22). С. 259-265.

2. Березденька Л. Особливості користування державними програмами демобілізованими учасниками АТО в українському суспільстві. *Вісник НТУУ «КПІ».* Політологія. Соціологія. Право. 2016. Вип. 1/2 (29-30) С. 30-38.

3. Борисова О.В. Знаткова О.М., Кульга О.О., Нікітіна В.В. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні: моногр./ Луган. Нац.аграр. ун-т, Київ: Видав. Дом «Кондор», 2019. 468 с.

4. Бриндіков Ю. Соціальна робота з військовослужбовцями-учасниками бойових дій в системі соціальних служб. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 66, том 1. С. 214-219. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-1-33

5. Буряк О.О., Гіневський М.І. Соціальна адаптація армії України до нових умов існування. *Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил*. 2014. № 4(41). С. 160-166.

6. Вдовиченко Т. Соціальна та професійна адаптація звільнених військовослужбовців як об'єкт фінансового забезпечення. *Світ фінансів*. 2017. № 1 (50). С. 166–180.

7. Глобальний кодекс поведінки щодо збору та використання інформації про систематичне сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом 13 квітня 2022 р. URL : https://www.muradcode.com/uk/murad-code

8. Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 332. URL : https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-viplati-dopomogi-na-prozhivannya-vnutrishno-peremishchenim-osobam-332

9. Діти та війна: навчання технік зцілення. Навч.видання. Укр.переклад – Інститут психічного здоров'я УКУ, 2014. 98 с. URL : http://ipz.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/dity_fin_ispp-1.pdf

10. Єгоричева С., Лахижа М. Реінтеграція ветеранів війни в Україні: управлінські та економічні аспекти. *Розвиток міста*. 2024. № 2 (02). С. 55–62. DOI: https://doi.org/10.32782/city-development.2024.2-7.

11. Кравченко О. Соціальна робота в громаді в умовах війни. DOI: 10.5604/01.3001.0015.8922

12. Лебедєва М. Як відрізнити евакуацію від насильницького переміщення або депортації. Роз'яснення юристки. *Zmina.info*. 2022, 13 груд. URL : https://zmina.info/instructions/yak-vidriznyty-evakuacziyu-vid-nasylnyczkogo-peremishhennya-abo-deportacziyi-rozyasnennya-yurystky/

13.Лях Т., Лехолетова М., Петрович В., Спіріна Т. Соціально-педагогічна робота з батьками щодо підтримки ними дітей у період війни. *Ввічливість. Humanitas.* 2022. № 2. С. 24–30. doi: https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.2.3

14. Методичні рекомендації щодо опитування дітей, що стали свідками та/або жертвами насильства, а також вчинили насильство: Метод. посіб. / Автори-упоряд.: Д. Пурас, О. Калашник, О. Кочемировська; Т. Цюман; за заг. ред. Т. Цюман. К.: ФОП Клименко, 2015. 114 с.

15. Миськевич Т. Реформування системи надання соціальних послуг в Україні. *Громадська думка про правотворення*. 2019. № 4 (169). С. 12–16. URL : http://nbuviap.gov.ua/images/dumka/2019/4.pdf

16. Михайлишин Г., Довга Д. Соціальний супровід сімей з дітьми, які постраждали в період воєнного стану на території України. Viae Educationis. Studies of Education and Didactics. 2022, Vol. 1, No. 2. DOI: https://doi.org/10.15804/ve.2022.02.10 www.czasopisma.marszalek.com.pl/10-15804/ve

17. Міжнародний протокол про документування та розслідування сексуального насильства під час конфлікту. Найкраща практика документування сексуального насильства як злочину або порушення міжнародного права: 2-е видання / С. Ферро Рібейро, Д. ван дер Стратен Понтос від імені Міністерства закордонних справ Великобританії. 2017. Березень. 328 с. URL : https://womenua.today/UWC-library/unwomen/37-International_Protocol_2017_2nd_Edition_UKR.pdf

18. Міністр охорони здоров'я та Посол США в Україні повідомили про інвестування USAID 45 мільйонів доларів у громадське здоров'я. https://www.kmu.gov.ua/news/ministr-okhorony-zdorovia-ta-posol-ssha-v-ukraini-povidomyly-pro-investuvannia-usaid-45-milioniv-dolariv-u-hromadske-zdorovia

19. Низові практики громадянського суспільства України у відповідь на широкомасштабну агресію Російської Федерації на території України в період з 24 лютого по 31 травня 2022 року: наук.-практ. вид. / Ірина Ейгельсон, Максим Єлігулашвілі, Тетяна Калениченко, Тетяна Кисельова. Київ, 2022. 48 с. http://www.ucipr.org.ua/images/files/1729/635fc70051ac14.04751810_file.pdf

20. Підвальна. Ю. Соціальна робота та соціальна допомога сиротам в Україні в умовах війни. *Ввічливість. Humanitas*. 2023. № 1, С. 92–97, doi: https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.1.13

21. Підтримка людей, які пережили гендерно зумовлене насильство: довідник-порадник із взаємодії. URL : https://www.unicef.org/ukraine/documents/victims-of-gender-based-violence

22. Попелюшко Р.П. Психолого-аксіологічні засади реабілітації комбатантів при віддалених наслідках стресогенних впливів: автореф. дис. … док. псих.наук, 19.00.04. Київ: Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПНУ. 2021. 45 с. URL : http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/avtoreferat_popelushko_r.p._1630333998.pdf

23. Потреби та перешкоди ветеранів при працевлаштуванні. Червень-липень 2023 : соціологічне дослідження / Ю. Кіріллова, В. Зновяк, А. Казанська; Український ветеранський фонд Міністерства у справах ветеранів України. Київ. 2023. 88 с. URL : https://veteranfund.com.ua/wp-content/uploads/2023/07/Zvit_pereshkodi_precevlashtuvanii.pdf

24. Правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій: Закон України від 20 листопада 2024 року № 4067-IX. *Відомості Верховної Ради*, 2025. № 17. Ст.43. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4067-20#Text

25. Пріб Г.А., Бегеза Л.Є., Раєвська Я.М. Соціально-психологічна адаптація військовослужбовців/ветеранів: проблематика вивчення. *Габітус: науковий журнал з соціології та психології*. 2022. Вип. 35. С. 159–163.

26. Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання правового режиму на тимчасово окупованій території України: Закон України від 21 квітня 2022 року № 2217-IX. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2217-20#Text

27. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII. *Відомості Верховної Ради України.* 2015. № 1. Ст.1.

28. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII. *Відомості Верховної Ради* (ВВР), 2014, № 26, ст.892. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text

29. Про затвердження Інструкції з організації психологічної декомпресії військовослужбовців ЗС України. Наказ Генерального штабу ЗС України від 27.12.18 р. №462

30.Про затвердження Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів: Постанова Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2017 № 268 із змінами. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/268-2017-%D0%BF#Text

31. Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2014-%D0%BF#Text

32. Про облік внутрішньо переміщених осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2014-%D0%BF#Text

33. Про реалізацію спільного з Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців проекту щодо додаткових заходів із соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від від 15.04.2022 р. № 445. URL : https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-realizaciyu-spilnogo-z-upravlinnyam-verhovnogo-komisara-oon-u-spravah-bizhenciv-proektu-shchodo-dodatkovih-zahodiv-iz-socialnoyi-pidtrimki-vnutrishno-peremishchenih-osib-445

34. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України із змінами № 2547-VIII від 18.09.2018, ВВР, 2018, № 48, ст.378 *Відомості Верховної Ради України (ВВР*), 1992, № 15, ст.190

35. Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їх сімей: Закон України від 26 січня 2022 року № 2010-IX. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2010-IX#Text

36. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 року № 2671-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19

37. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту Із змінами, внесеними згідно із Законами № 430-IX від 20.12.2019. *Відомості Верховної Ради України (ВВР).* 1993. № 45. Ст.425.

38. Психологічна та соціальна допомога очима ветеранів АТО: (Дослідження) / МБФ «Відродження, Психологічна кризова служба України. 2016. URL: http://www.psyservice.org/wpcontent/uploads/2016/03/Дослідження-“Психологічна-та-соціальна-допомогаочима-ветеранів-АТО”.pdf

39. Результати дослідження «Реінтеграція ветеранів» щодо жінок-ветеранок в Україні. *Програма реінтеграції ветеранів: аналіт. звіт від 14 лип. 2021 р.* URL :

https://www.irex.org/sites/default/files/Female%20Veterans%20in%20Ukraine%20%E2%80%93%20Ukrainian.pdf

40. Реінтеграція жінок-військовослужбовиць до цивільного життя. *Національний інститут стратегічних досліджень*: офіційний веб-сайт. 2024, 20 лют. URL : https://www.niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/reintehratsiya-zhinok-viyskovosluzhbovyts-do-tsyvilnoho-zhyttya

41. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

42. Сичова В.В. Протидія сексуальному насильству в умовах російсько-української війни в системі громадського здоров'я України. *Public health – social, educational and psychological dimensions Polish-Ukrainian actions in the context of the war in Ukraine*: Conference proceedings IX International research & training conference (19-21 July 2022, Lublin, Poland). Lublin: The John Paul II Catholic University of Lublin, Department of emotion and motivation, KUL Department of general psychology, KUL In cooperation with Institute of Psychoprophylaxis and Psychotherapy of Lublin. P. 15-17. URL : https://www.kul.pl/konferencja-naukowa-public-health-social-educational-and-psychological-dimensions,art_99804.html

43. Сичова В.В. Формування системи протидії сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом, в Україні. *Публічне управління XXI століття: основні виклики післявоєнної відбудови* : зб. наук. матер. XXV Міжнар. наук. конгресу, 5 черв. 2025 р., м. Харків = *Public administration of the XXI century: the main challenges of post-war reconstruction* : collected of scientific materials of the XXV International scientific congress, 5 June 2025, Kharkiv (Ukraine) [Electronic vision] [Електронний ресурс]. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025. С. 296-299. URL : https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/22470
https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/cdbe2d83-ee4e-4242-9515-9548b42986c0/content

44. Сичова В.В. Вакуленко С.М. Гендерний підхід до реінтеграції ветеранів російсько-української війни в Україні. *Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти*: матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Умань, 31 трав. 2024 р.); [редкол.: О. О. Кравченко, Н. М. Коляда, А. І. Войтовська ; рец.: Т. Д. Кочубей, М. О. Кулик, А. В. Каркач]; МОН України, Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пробл. виховання, Нац. Рада жінок України [та ін.]. Умань: Компринт, 2024. С.216-219

45. Сичова В.В., Вакуленко С.М. Концептуальні підходи до реінтеграції ветеранів російсько-української війни та їхніх сімей. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики.* 2024. Вип. 102. С. 131-143. DOI https://doi.org/10.32782/2707-9147.2024.102.12

46. Сичова В.В., Гонюкова Л.В. Проблеми управління соціальним розвитком в умовах російсько-української війни: гендерний вимір. *Публічне управління XXI століття в умовах гібридних загроз*: *:* зб. тез XXII Міжнар. наук. конгресу. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2022. С. 79-82

47. Сичова В.В., Капінус О.А. Трансформація державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*: зб.наук.пр. 2020. № 1(57). С. 276-286. doi: 10.34213/ap.20.01.32

48. Сичова В. В., Левченко С. С. Потреби студентів-ВПО закладів вищої освіти м. Харкова в соціальних послугах в умовах російсько-української війни. *SOCIOПРОСТІР*: міждисциплінар. електрон. зб. наук. пр. з соціології та соціальної роботи. 2022, № 12. С. 40–51. DOI: https://doi.org/10.26565/2218-2470-2022-12-05

49. Сичова В.В., Литвинов М.А. Недержавні організації в системі соціальної допомоги постраждалим від сексуального насильства під час російсько-української війни. *Гендер. Екологія. Здоров'я. До 75-річчя видання книги «Друга стать» (1949) Сімони де*

Бовуар: матеріали VIII Міжнар. міждисциплін. наук.-практ. конф. (м. Харків, 24–25 жовтня 2025 р.) / ред. кол.: О. А. Наконечна, К. І. Карпенко, В. О. Абашнік. Харків: ХНМУ, 2025. С. 92-95. URL : https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5e9067a5-c641-47ed-9f1a-5131fc20e814/content

50. Сичова В.В. Литвинов М. А. Соціальна підтримка постраждалих від сексуального насильства під час російсько-української війни недержавними організаціями в Україні. *SCIENTIA.* Chełm: Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie. 2025. NR 19. С.

51. Сичова В.В., Хижняк Л.М. Продовольче забезпечення сімей з дітьми в місті Харкові в умовах російсько-української війни. *Національні інтереси України. Розд. Публічне управління та адміністрування.* 2024. №3(3). С. 348-366. https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-3(3)-348-366

52. Слозанська Г., Горішна Н., Бибик Д., Криницька І. Соціальна підтримка ветеранів/ветеранок російсько-української війни та їх сімей у воєнний та повоєнний час. *Social Work and Education.* 2023.Vol. 10. No 1. Pp. 47–62. DOI: 10.25128/2520-6230.23.1.5

53. Соціальна робота і сучасність: теорія і практика вирішення проблем учасників і постраждалих у військових конфліктах: Матеріали IX Міжнар наук.-пр конф. Київ ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2019. 217 с. URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/27272/1/A_Dulia_IL.pdf

54. Соціальний захист і війна в Україні (24 лютого — 30 квітня 2022). URL : https://cedos.org.ua/researches/soczialnyj-zahyst-i-vijna-v-ukrayini-24-lyutogo-30-kvitnya-2022/

55. Соціальний захист постраждалих від збройних конфліктів: конспект лекцій навчальної дисципліни: конспект лекцій для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 231 «Соціальна робота»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т.П. Руденко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 34 с.

56. Суліменко О. Соціальна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, в умовах воєнного стану. *Ввічливість. Humanitas*. 2022. № 4. С. 68–75, doi: https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.4.9Сичова В.В. Домашнє насильство в родинах ветеранів російсько-української війни: профілактика та раннє виявлення (Domestic Violence in Families of Veterans of the Russian-Ukrainian War: Prevention and Early Detection). *Sociology – Social Work and Social Welfare: Regulation of Social Problems*: Proceedings of The XV International Scientific Conference (Lviv, May 15–16, 2025). Lviv, 2025. P. 217-221.

57. Харченко О., Мраморнова О. Проблеми ветеранів антитерористичної операції на сході України. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. Сер. : Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, 33 теорія, методи. 2016. Т. 37. С. 115-124.

58. Чуйко О. В окупації цивільні під загрозою не лише через обстріли. *Gromada.Group*. 2022, 24 трав. URL: https://gromada.group/news/statti/15346-v-okupaciyi-civilni-pid-zagrozoyu-ne-lishe-cherez-obstrili

59. Шинкарьова Л.В. Досвід соціально-психологічної допомоги дружинам учасників бойових дій у США та в Україні. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права.* Сер. Психологія.. Вип. 3, 2022. С. 252–257. Doi : https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.3.43

60. Syczowa W., Wakulenko S. Konceptualne podejścia do reintegracji weteranów wojny rosyjsko ukraińskiej: systematyzacja zmian i rekomendacje do stosowania (Сичова В.В., Вакуленко С.М. Концептуальні підходи до реінтеграції ветеранів російсько-української війни: систематизація змін та рекомендації щодо застосування). *Aktualne problemy społeczne Ukrainy i Polski. Nowoczesne tendencje w pracy socjalnej i praktyce pedagogicznej: monografia* /Red. nauk.: H. Bejger, O. Lisovets, S. Borysiuk. Chełm: Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie; Chełmskie Towarzystwo Naukowe, 2025. Część II. Praca socjalna w warunkach wojny w Ukrainie. Rozdział 3. С. 88-103. URL : https://panschelm.edu.pl/wp-content/uploads/2025/07/AktualneProblemySpolUAiPol.pdf (ISBN 978-83-974566-1-7)

11. Інтернет-ресурси

1. Державна служба зайнятості України. Сайт. URL: http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index.
2. Міністерство освіти і науки України: Офіційний веб-портал. URL: https://mon.gov.ua/ua
3. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України: Офіційний веб-портал. URL: https://www.msp.gov.ua/
4. Напрямок: Допомога людям під час війни. URL: https://napryamok.org/
5. Національна парламентська бібліотека України. URL: www.nplu.kiev.ua
6. Психологічний супровід та соціально-педагогічна робота. *Державна наукова установа. Інститут модернізації змісту освіти:* Сайт. URL : https://imzo.gov.ua/psyholohichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voiennykh-diy/
7. Соцзахист. *Укрінформ*. URL : https://www.ukrinform.ua/tag-soczahist
8. Соціальна політика. *Національний інститут стратегічних досліджень:* сайт. URL : https://niss.gov.ua/doslidzhennya/socialna-politika

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непереборної сили:

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з забороною відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Соціальний захист і соціальна робота з постраждалими внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів».